

soite

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja
terveyspalvelukuntayhtymä

RUOTSINKIELISEN JAOSTON VUOSIRAPORTTI 2021

Jussi Salminen
osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö

Sisällys

ESIPUHE	2
TAUSTA JAOSTO JA MYÖHEMMIN LAUTAKUNTA TYÖSKENTELYLLE	3
JAOSTON TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO	4
JAOSTON ANTAMAT EVÄSTYKSET / ESITYKSET	6
ASiantuntijat ja heidän teemansa kokouksissa	6
LAUSUNNOT, KYSELYT JA PÄÄTÖKSET	7

ESIPUHE

Uudistettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita palvelujen saatavuus on turvattava sekä suomen että ruotsin kielellä. Kielilain soveltamisen kannalta tulevat hyvinvointialueet rinnastuvat kuntiin. Suomen kielilain mukaan kunta on kaksikielinen, mikäli kielivähemmistön koko on vähintään 3000 henkeä tai 8 prosenttia kunnan väkiluvusta, tai jos valtioneuvosto jonkin kunnan valtuuston esityksestä päättää julistaa kunnan kaksikieliseksi. Kaksikielisiä kuntia Suomessa on Uudellamaalla, Kymenlaaksossa, Varsinais-Suomessa, Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla.

Keski-Pohjanmaalla, joka on kaksikielinen, voimme katsella vuotta 2021 tyytyväisin mielin ruotsinkielisten palvelujen turvaamisen kautta. Olemme yhdessä saaneet vietyä eteenpäin tärkeinä pitämiämme asioita ja edistäneet asiakaskeskeistä ajattelua organisaatiossa. Taustalla on strateginen valinta; Kestävä Soite ja Ihminen keskiössä. Kaikki palaute ja osallisuuden erilaiset muodot auttavatkin Soitea asiakas- ja potilaskeskeisyyden sekä kaksikielisyyden vahvistamisessa.

Ruotsinkielinen jaosto kokoontuu tarpeen mukaan. Soiten aikana on pyritty kokoontumaan kuusi (6) kertaa vuodessa, mutta vuonna 2021 kokoonnuttiin poikkeuksellisesti vain viisi (5) kertaa. Syynä oli uuden jaoston kokoonpanoon liittyvät haasteet. Raportointivuonna 2021 ruotsinkielinen jaosto käsittelin ensin Hans Snellmanin (1-58) ja sitten myöhemmin Bengt-Johan Skullbackan (59-69) johdolla kaikkiaan 69 asiaa (vuonna 2020 64 asiaa). Pandemian tuomat kokoontumishaasteet ovat vieneet kokous työskentelyn suurelta osin etänä tapahtuvaksi, mikä toisaalta on antanut uusia mahdollisuuksia.

Vuosi 2021 oli organisatorisesti muutosten aikaa siten, että kehittämispalvelut muuttuivat organisaatiossa Osallisuus ja kehittämisen tuki – vastuualueeksi. Toiminta on osa Johdon tuki ja tuotannolliset palvelut – toimialuetta. Vuosi 2022 tulee olemaan siirtymävaihetta, sillä vuoden 2023 alussa aloittaa Suomessa 21 hyvinvointialuetta. Tällöin ruotsinkielinen jaosto muuttuu kansalliskielilautakunnaksi, jolloin sen asema toivottavasti vähän vahvistuu.

Jussi Salminen

osallisuus- ja asiakkuuspäällikkö

TAUSTA JAOSTO JA MYÖHEMMIN LAUTAKUNTA TYÖSKENTELYLLE

Lakisääteisyys

Hyvinvointialuelain 33 §:n mukaan (611/2021) tulee jokaisella kaksikielisellä hyvinvointialueella olla kansalliskielilautakunta. Uudenmaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämislain 19 §:n mukaan (615/2021) tulee myös Helsingin kaupungilla olla kansalliskielilautakunta.

Lautakunnan jäseniksi valitaan kielivähemmistöön kuuluvia henkilöitä. Pohjanmaan hyvinvointialueella kansalliskielilautakunta tulee työskentelemään alueen suomenkielisen vähemmistön puolesta. Muilla kaksikielisillä hyvinvointialueilla kansalliskielilautakunta työskentelee ruotsinkielisen vähemmistön puolesta.

Sote-uudistusta koskevat lait sisältävät useita säädöksiä, jotka säätelevät miten kansalliskielet tulee huomioida hyvinvointialueen hallinnossa ja toiminnassa;

- sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä sekä suomeksi että ruotsiksi kaksikielisen hyvinvointialueen alueella siten, että asiakas saa ne valitsemallaan kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi.
- hallintosäännön tulee sisältää määräyksiä, joita tarvitaan kielellisten oikeuksien toteuttamiseksi hyvinvointialueen hallinnossa, siten kuin kielilaisissa ja muussa lainsäädännössä säädetään.
- kaksikielisillä hyvinvointialueilla tulee strategian ottaa huomioon kielellisten oikeuksien toteutuminen palveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa.
- kaksikielisen hyvinvointialueen aluevaltuuston ja aluehallituksen kokouskutsut ja pöytäkirjat, sekä kaksikielisen hyvinvointikuntayhtymän yhtymävaltuuston, yhtymäkokouksen ja yhtymähallituksen kokouskutsut ja pöytäkirjat, on laadittava suomen ja ruotsin kielellä.
- kaikilla kaksikielisillä hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla tulee olla kansalliskielilautakunta
- kaksikielisten hyvinvointialueiden on sovittava keskinäisestä yhteistyöstä ja työnjaosta eräiden ruotsin kielellä annettavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteuttamiseksi.
- hyvinvointialueet voivat sopimuksen nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä, esimerkiksi edistääkseen kielellisten oikeuksien toteutumista.

JAOSTON TEHTÄVÄT JA KOKOONPANO

Ruotsinkielisen jaoston tehtävänä on muun muassa;

- selvittää, arvioida ja seurata tehtyjen päätösten kielellisten oikeuksien käytännön toteutumisen vaikutuksia
- selvittää, arvioida ja seurata vähemmistökielellä tarjottavien palveluiden saatavuutta ja laatua
- tehdä ehdotuksia toimenpiteiksi kielivähemmistön palvelujen ja palveluketjujen kehittämiseksi
- tehdä esityksiä toimenpiteiksi henkilöstön kielitaidon kehittämiseksi.
- tehdä esityksiä kaksikielellisten alueiden yhteistyön kehittämiseksi
- tehdä vuosiraportti hallitukselle

Vuonna 2021 ruotsinkieliseen jaostoon ovat kuuluneet seuraavat henkilöt

Hans Snellman pj,	pykälät 1 - 58
Jesper Sundström vpj	pykälät 1 - 69
Max Björkskog	pykälät 1 - 69
Susanne Hongell	pykälät 1 - 69
Hanna-Lea Ahlskog	pykälät 1 - 58
Tapani Myllymäki	pykälät 1 - 58
Carita Söderbacka	pykälät 1 - 58
Bengt-Johan Skullbacka, pj	pykälät 59 - 69
Marlen Timonen	pykälät 59 - 69
Anne-Marie Hästbacka	pykälät 59 – 69

Soiteissa toimii vuosina 2017 – 2022 ruotsinkielinen jaosto ja se muuttuu hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023 kansalliskielilautakunnaksi. Ruotsinkielisessä jaostossa on ollut seitsemän jäsentä ja uudessa kansalliskielilautakunnassa tulee olemaan viisi jäsentä.

JAOSTON ANTAMAT EVÄSTYKSET / ESITYKSET

- Koronarokotusten ilmoitukset
- Koronarokotukset ja ajanvaraus
- Kielilisän edelleen kehittäminen
- Evästyks toimialueille talousarviosuunnitteluun palveluiden turvaamiseksi
- Palveluasuminen ja intervallipaikat

ASiantuntijat ja heidän teemansa kokouksissa

17.2.2021

Ruotsin sosiaalipalvelulaki uudistuu, Marjo Hannu-Jama, SonetBotnia

Osallisuus ja palautteet, Jussi Salminen

Kokemustoimijan näkökulma palvelujen kehittämiseen, Jussi Salminen

Hyvinvointi ja terveys maahanmuuttajien keskuudessa, Magnus Enlund

Vård på Svenska kokouksen agenda ja tukimateriaali

14.4.2021

KP - Työkykyhanke, hankejohtaja Mikko Nikkilä ja projektityöntekijä Pia Hedman

Sosiaalibarometri 2021, SOSTE

Asiakasraatien vuosiraportti 2020

26.5.2021

Henkilöstöresurssit ja rekrytointi, resurssipäällikkö Heidi Gleviczky

Koronatilanne Soiten alueella, johtajaylilääkäri Pirjo Dabnell

Sosiaali- ja potilasasiamiehen kertomus 2020, Tina Sandström

26.8.2021

Sosiaaliset kanavat ja Soite, palaute

Erytishuoltopiiri ja Soite, toimialuejohtaja Tanja Witick

Omaolo, Katariina Haapasalo
Loppuraportti Kruunupyyn sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut
Osallisuus ja palautteet 1 – 7 /2021, Jussi Salminen

15.12.2021

SOSTEn ajankohtaiskirje, SOSTE
Kim Yli-Pelkola Pietarsaaren edustajaksi jaostoon, Pietarsaaren kaupunki
Hyvinvointi ja terveys maahanmuuttajien keskuudessa loppuraportti, Magnus Enlund ja Maili Malin.
THL:n arviointiraportti / Soite 2.0 oma-arviointi, kehittämispäällikkö Iiris Jurvansuu
Suun terveydenhuollon esitietopalvelu, palaute
Intervallipaikkojen riittävyys ja tarkoituksenmukainen määrä, selvittely

LAUSUNNOT, KYSELYT JA PÄÄTÖKSET

Päätös

- Jaosto hyväksyi omalta osaltaan vuosiraportin vuodelta 2020 ja lähetti sen tiedoksi Soiten hallitukselle.

Lausunto / kannanotto

- Lausunto Kestävä Soite 2.0 ohjelmasta
- Lausunto vuoden 2022 talousarviosta ja – suunnitelmasta
- Lausunto Kärkullan taloussuunnitelmasta 2022 - 2024 ja hyvinvointialueen valmistelu